

SARDAR PATEL UNIVERSITY

TY BA (External) Examination

Saturday, 7th May 2016

10:30 am to 01:30 pm

GUJ-310 : Gujarati Literature Paper-X

સાહિત્ય મીમાંસા

Total Marks : 100

નોંધ : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા (૨૦) છે

પ્ર. ૧ લક્ષણ એટલે શું? લક્ષણ પ્રવર્તનની શરતો જણાવી, લક્ષણના પ્રકારોની સદષ્ટાન્ત ચર્ચા કરો.

અથવા

પ્ર. ૧ ટૂંકનોંધ લખો.

(૧) સાહિત્યભાષા અને વ્યવહારભાષા (૨) કાવ્યપ્રયોજન

પ્ર. ૨ સાહિત્યવિવેચનની વ્યાખ્યા આપી, વિવેચનનું પ્રયોજન અને વિવેચકની સજ્જતા જણાવો.

અથવા

પ્ર. ૨ ટૂંકનોંધ લખો.

(૧) નવલકથા સાહિત્યસ્વરૂપનાં લક્ષણો (૨) સાહિત્યમાં પરંપરા અને પ્રયોગ

પ્ર. ૩ વિવિધ લલિતકલાઓના સ્વરૂપ અને ઉપાદાનના સંદર્ભમાં સાહિત્યકલાની વિશેષતાઓ વર્ણવી, તેનું સ્થાન નિશ્ચિત કરો.

અથવા

પ્ર. ૩ રસની વ્યાખ્યા સ્પષ્ટ કરી, આચાર્ય ભરતમુનિના રસસૂત્રને કેન્દ્રમાં રાખીને રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સમજાવો.

પ્ર. ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧) કાવ્યમાં છંદનું મહત્વ (૨) સાહિત્યમાં પ્રશિષ્ટ અને રંગદર્શી વલણો

(૩) સાહિત્યમાં સુરુચિ (૪) અભિવ્યક્તિ અને પ્રત્યાયન

પ્ર. ૫ મુદ્દાસર જવાબ લખો. (ગમે તે ચાર)

(૧) લલિત અને લલિતેતર સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ સમજાવો.

(૨) સાહિત્યવિવેચન સર્જકને કઈ રીતે ઉપકારક બને છે તે સ્પષ્ટ કરો.

(૩) સોનેટ કાવ્યસ્વરૂપનાં લક્ષણોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

(૪) કાવ્યહેતુમાં પ્રતિભા અનિવાર્ય છે? શાથી?

(૫) ઉત્તમ કાવ્ય કોને કહેવાય? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(૬) 'શીલ તેવી શૈલી' એમ શા માટે કહેવાય છે?

(૭) સાહિત્યને સમાજનું દર્પણ કહી શકાય? શા માટે?

(૮) રસાભાસ અને ભાવાભાસ એટલે શું?